Ч. 275 | Четвер 9 (21) грудня 1899. | Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостьах на провінциї:

на цілий рік зр.	2·40
на пів року „	1·20
на чверть року „	—·60
місячно . . „	—·20

Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр.	5·40
на пів року „	2·70
на чверть року „	1·35
місячно . . „	—·45

Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Кабінетна криза. — З палати панів. — Резолюция Кола польского. — Англійско-трансвальска війна).

По вчерашній півтораґодинній раді коронній прийняв Цісар ґр. Кляріґого на приватній авдиенциї, на котрій ґр. Клярі вручив Монархови димісию цілого кабінету. Цісар приняв димісию, але урядове єї оголошене відложено, бо як кажуть, висші круги не бажають собі, щоби ґр. Клярі появив ся в Палаті яко димісионований мініcтер. Справа наслїдника ґр. Кляріґого ще доси нерішена, хоч все згадують про Вельзерсгаймба і Віттека. В посольских кругах оповідають собі, що новий кабінет скличе знов парлямент на 28 грудня, аби випробовати, чи не дасть ся полагодити буджетової провізориї, розділу консумцийних податків і справи квотової в дорозі парляментарній. Надіють ся іменно, що Чехи вдоволять ся уступленем ґр. Кляріґого і залишать обструкцию супротив т. зв. конечностий державних.

В палаті панів прийшло вчера під обради предложене закона о знесеню дневникарского і календаревого стемпля. На внесене Нібавера, котрий звернув увагу, що в буджеті нема покритя на збуток того доходу, палата відослала проєкт того закона до буджетової комісиї.

Коло польске ухвалило в неділю таку резолюцию: „Уважаючи після своєї політичної проґрами ухвалене термінових законів, що відносять ся до угоди з Угорщиною і буджетової провізориї, за перворядну конечність державну, польске Коло старає ся і буде усильно старати ся о їх полагоджене в парляменті. З уваги на сю мету Коло польске мусить противити ся акциї ческого клюбу, котра, викликана поведенем теперішного правительства, спиняє ухвалене згаданих законів. По мисли політичного становища, вираженого кілька разів в ухвалах, бажає Коло успокоєня парляменту і побіди своїх засад автономічних і висказує переконане, що удоровлене конституцийного житя, конечне для розвитку держави і коронних країв і для заспокоєня наглих економічних і суспільних потреб населеня, можна осягнути лише через союз сторонництв в правиці, а заразом через порозуміне з умірeними елементами палати, стоячими поза правицею".

З над ріки Моддер, де стоїть побитий ґен. Метуен, доносять, що Бури стягають з усїх сторін свої віддїли і що вже цілком обступили Анґлїйців та відтяли їх від получення з Капштадтом. Укріпляють заєдно свої становища і бурять зелїзницю. Дня 15-ого с. м. хотїв ґен. Метуен продерти ся на полудне, але Бури побили его і відкинули назад на давні становища, а самі займили всї висше положені місця. — В північнім Капляндї громадять ся Бури коло Но-порт, де стоїть непобитий ще доси ґен. Френч. — В Натали поки-що спокійно і побитий Буллер сидить тихо в своїм укріпленім таборі.

Новинки.

Львів дня 20-го грудня 1899

— **„Краєвий Союз кредитовий"** звертає увагу руских товариств кредитових в справі виміру податку заробкового і инших належитостий на отсї законні постанови: 1) По мисли припису §. 110. закону з 25. жовтня 1896, В. з д. 220, належить кождого року в речинци 14 днів по затвердженю замкненя рахункового загальними зборами, а найдальше в речинци 6 місяців по упливі адміністрацийного року предложити власти податковій: заявлене чистого доходу до виміру податку заробкового. До того заявленя треба долучити по два примірники: а) справоздане з білянсом та рахунком зисків і страт; б) відпису протоколу загальних зборів, о скілько тойже дотичить діловодства стоваришеня. 2) На підставі припису §. 3. закону з 29. мая 1873, В. з д. 87, належить в речинци перших 14 днів січня і липня кождого півроку, від суми удїлів членьских і вписового на резервовий фонд, виплачених в минулім півроцї оплатити безпосередно належитість після скалї I. В тім самім речинци оплачує ся таку належитість від суми виплачевих удїлів членьских і дивиденд членьских. 3) По мисли §§. 131 с) і 134 закону з 25. жовтня 1896, В. з д. 220, обовязане кожде стоваришене безпосередно оплачувати $1^1/_2$ % від виплачених або дописаних відсоток щадничих, в речинци 14 днів по упливі кождого чвертьроку, предкладаючи дотичний виказ в двох примірниках.

Дирекция.

---

5)

Спадаючі зьвізди, метеори і комети.

II.

Спадаючі зьвізди в піснях і повірках народних. — Що то суть спадаючі зьвізди і яка ріжниця між ними а метеорами. — Найважнійші рої спадаючих зьвізд і звязь їх з кометами.

(Дальше).

З'явище з 1866 р. спонукало учених шукати близше его причин. Насамперед Леверріє (Leverrier) в Парижи звернув увагу на то, що рій Леонідів мабуть ще не дуже старий, бо в противнім случаю, длятого, що не всї метеори летять з безвзглядно однаково великою скоростию, рій мусїв би був розсипати ся по цілій земли, а тогди се з'явище показувало би ся в падолисті що року з однаковою силою. Не може також бути, щоби се з'явище показувало ся безконечно богато разів, бо коли земля за кождий раз, коли стрітить ся з тим роєм, розриває єго, то до наших часів не лишило би ся було вже нічого правильного в нім. Виходить з того, що рій спадаючих около 14 падолиста зьвізд не так дуже давно зачав ходити тою дорогою, котрою іде нинї; він прийшов до нас звідкись з простора сьвітового, і що 33 і чверть року підходить так близько до сонця, що аж стрічає ся з дорогою нашої землї, а опісля відходить знову так далеко, що аж зближає ся до дороги планети Ураноса. Леверріє обчислив дальше, що на весну в році 126 після нашого численя рій Леонідів підійшов був дуже близько до планети Ураноса; тогди ішов він звідкись з простора сьвітового до сонця, а згадана планета своєю силою притягаючою зіпхнула рій на ту дорогу, по котрій він ще й нині іде. Від того часу обійшов той рій 53 разів свою дорогу та розширив ся по ній, але головна маса творить все-таки ще досить густу хмару метеорів. Тота головна хмара — казав Леверє — дійде на весну в 1899 р. до дороги землї і буде потребувала яких два роки, щоби вповнї перейти через ту дорогу. Внаслїдок того земля стрітить ся в ночи з 13 на 14 падолиста 1899 р. з серединою, отже найгустійшою частию тої хмари та перебіжить косо через ню. На другий рік, отже в 1900, тої самої ночи земля стрітить ся ще раз з тим роєм, але вже лиш з задною его частию, котра мабуть єсть значно рідша. В обох случаях будуть зьвізди спадати такою густою масою як пластовець в зимі.

Заким приступимо до основнїйшого поясненя причин і природи спадаючих зьвізд, мусимо тут насамперед розповісти дещо після берлиньского ученого др. Вільгельма Маєра (Meyer) і віденьского, др. І. Паліси, ще і про другий рій спадаючих зьвізд, званий Андромедидами або Білідами, котрий показує ся також в падолисті, але звичайно в ночи з дня 27. того місяця.

Було то вечером дня 27 падолиста 1872 року — розповідає др. Маєр, котрий був тогди молодим студентом на університеті в Ґетинзі і мешкав на зьвіздарни, де тогди був директором славний, але нещасливий, бо налоговий пияниця, астроном Клінкерфіс (Klinkerfues). Була 8 година вечером, а директора як звичайно не було дома. Нараз отвирають ся двері, і вбігає до мене каштелян зьвіздарні та кличе, щоби я ішов дивити ся як сиплять ся зьвізди з неба. Був то дійстно чудовий вид. Небо було зовсїм чисте і темне а зпід тихо сьвітячих добре звістних зьвізд летїли спадаючі зьвізди мов ясні искри, одна за другою, часом і дві або три нараз в ріжних напрямах.

Не буду тут описувати — розповідає др. Маєр дальше — яке вражіне зробило тогди на мене се з'явище, бо годі було менї над тим застановляти ся; моїм обовязком було тогди слїдити за сим з'явищем на небі, бо за то дістав я вільне помешкане на зьвіздарни. Але як до того брати ся? То міг би був показати лиш досьвідний астроном, а на нещасте нашого директора не було дома. Я був лиш сам один з каштеляном. Що правда, той каштелян мав тогди більше практичного досьвіду в астрономії від мене, бо з часом майже всї слуги на зьвіздарнях стають ся зручними слїдителями. Отже той каштелян, якийсь пан Гайдорн приніс карти неба і хронометер та почав зазначувати на карті дороги всїх яснїйших спадаючих зьвізд та записувати майже на секунду докладно час, в котрім яка спадаюча зьвізда заблисла. Тимчасом прийшов був до мене мій добрий знакомий і краян, Кароль Шрадер. Ми розділили тогди небо по половині між себе, обернули ся задом до себе і ста-

— **Нові рукописи Шевченка** найшов наш письменник Ол. Ковиський при перегляді бібліотеки одного з приятелів пок. Вас. Тарновского в Київі. В рукописи найдено богато нових творів, а поміж тими поему Шевченка п. з.: „Юродивий“.

— **Просьвітно-економічне віче** устроює дня 27-го н. ст. грудня (в середу) бережаньска філія товариства „Просьвіта“ з слідуючим порядком: „Чи потрібна народови просьвіта та чому?“ відчит о. С. Лепкого; 2) „О покриваню дахів“; 3) „О новій уставі будівляній“ реферат дра А. Чайковского. Вступ на салю свобідний кождому. Початок о 11-ій годині; перед вічем о 10-ій годині служба Божа. По вічу відбудуть ся загальні збори для доповнення виділу.

— **Загальні збори філії „Просьвіти“ в Бродах** відбудуть ся дня 28-го н. ст. грудна з слідуючою програмою: 1) о год. 9-ій рано поминальне богослужене в парох. церкви за покійних членів товариства; 2) в комнатах „Рускої Бесїди“ о год. 10-ій: а) отворене зборів і справоздане виділу, б) реферат о виділі повітовім і крамницях, в) демонстрації з фізики експериментальної, г) внески виділу і членів, д) вибір нового виділу. До численної участи в сих зборах запрошує своїх членів, всіх членів читалень в повіті, читальні міщаньскої в Бродах і всіх приятелів просьвітних змагань товариства — *Виділ філії „Просьвіти“ в Бродах.*

— **Галицке товариство торговельне** основане у Львові перед осьми роками, перестало вже „торгувати“. На довірочних зборах ради надзираючої, які відбули ся сими днями, ухвалено приступити до лїквідациї, на котрій акціонери стратять лиш около 10 процент вложеного капіталу. За ту страту будуть мати ту милу згадку, що були колись акціонерами.

— **За зневагу статуї сьв. Івана** засуджено в Перемишли трох дївчат з села Пралківці на кару від 7 до 14 днів вязниці. З весною сего року вертали пяні дївчата з пасовиска і почали бити придорожну статую сьв. Івана галузками, причім викрикували: „істо ту стояти, йди лїпше пасти худобу!“ При розправі взято під розвагу се, що дївчата були пяні і тому вимірено їм найнизшу кару.

— **Самоубийство.** Зелїзничий ад'юнкт, Юліян Л., стационований в Долинї, батько дїтий, прибув передвчера до Станиславова і в салі першої кляси завдав собі сцизориком кільканайцять ран в груди. Людий, що оточували его, просив, щоби его добили. Був зовсїм притомний і видавав подрібні порученя, коли мали его перенести до шпиталю. Причина самоубийства незвістна. Житю самоубийника не грозить небезпечність.

— **Нещасливі пригоди.** В Гребенові за Сколем упав тамошний приватний учитель Диновский під льокомотиву, котра поломила ему крижі і уда, а відтак відкинула на недалеку лїхтарню. Диновского відвезено безпритомного до Стрия. Нема надії удержати его при житю.—З Будзанова знов доносять про таку пригоду: Дня 10 с. м. був вахмайстер жандармериї з Білобожниці разом з молодим жандармом Фоґтом на патрули в Звиняча. Фоґт посовгнув ся і падав, а вахмайстер хотїв его ратувати; оба упали разом, при чім карабін Фоґта вистрілив і убив его на місци. Фоґт був родом з Чех і лишив молоду жінку, з котрою недавно що оженив ся.

— **Дирекция „Краевого Союза кредитового“** стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, запрошує отсим до приступленя в члени стоваришеня. Членами „Краевого Союза кредитового можуть бути особи фізичні, як також товариства, громади і братства церковні. *Один удїл членьский 25 зр.* Кождий член може мати більше удїлів. При складаню першого удїлу належить зложити *вписове на резервовий фонд в квоті 1 зр.* — „Краєвий Союз кредитовий“ *приймає вкладки ощадности* в довільній висоті і опроцентовує їх $4^1/_2\%$ та удїляє кредиту руским товариствам кредитовим на $5^1/_2\%$. Інші особи можуть користати з кредиту в „Краєвім Союзі кредитовім“ на 7%. Льокаль „Краєвого Союза кредитового“ у Львові: Ринок ч. 10 I. поверх (дім „Просьвіти“). Години урядові: від 11 перед полуднем до 1 по полудни кождого дня окрім недїль і руских сьвят. *Дирекция.*

— **Старі крейцарі пращають ся.** Все що старе на сьвітї, було колись молоде або нове; так і дотеперішні крейцарі, котрі довгі лїта називали ся новими. Тепер они постаріли ся і мусять зробити місце иншим, новим. Фінансові дирекциї краєві видали сими днями оповістки, в котрих звертають увагу на то, що дрібні мідяннї крейцарі і півкрейцарі, котрі суть австрийскої валюти, а котрі з днем 1 липня 1898 р. вийшли з курсу, будуть в цісарских касах і урядах приймати ся ще лиш до 31 грудня 1899 р. включно. По тім часї держава не обовязана вже зовсїм приймати тих гроший. — Отже крейцарі вже пращають ся і при сїй нагоді годить ся сказати де що про їх историю. Дотеперішні мідяні крейцарі і півкрейцарі австрийскої валюти прийшли на сьвіт в 1857 а іменно зробив їх цісарский патент з дня 19 вересня 1857 р, перед тим були так звані „срібні крейцарі“ хоч они були так само як і ново народжені з чистої міди. Для відріжненя називано ті срібні також старими, а крейцарі австр. валюти „новими“. Старий або срібний крейцар числив ся за півтора нового. Якийсь час були також монети по два срібні крейцарі разом. Опісля настали монети по 4 крейцарі разом, котрі вже стягнено зовсїм. Ще давнїйше були т. зв. прості крейцарі або шайни. Сама назва крейцар єсть очевидно нїмецка і походить з давних середновічних часів, коли то ще вибивано в Тироли власну монету. Тодїшні крейцари мали на собі поодинокі або подвійні хрести — по нїмецки Kreuz — і від сего слова пішла назва крайцер. Одиницею монетовою були тогди т. зв. „бернери“; 4 бернери складали ся на один четвертак, а 5 четвертаків давало один крейцар або „круцер“. Отже один крейцар мав тогди 20 „бернерів“ і длятого називано крейцар також „двайцятаком“, по латинї vigintinarius а по нїмецки Zwanziger. Від сего нїмецкого слова пішло опісля уживане і у нас слово „цванциґер“, а що цванциґери, отже давні крейцари були срібні, то й лишила ся була до пятьдесяти років назва „срібний крейцар“. Як видимо крейцарі мали колись більше значіне і більшу вартість, а чим більше старіли ся, тим більше тратили на значіню і вартости як все на сьвітї, аж остаточно мусять таки на віки попращати ся з сьвітом.

— **Виключене сьвященика зі стану духовного.** Сумне торжество виключеня сьвященика зі стану духовного відбуло ся сими днями в Білґрадї в Сербії. З архіпресвітера Джурича, котрого за головну зраду білґрадский суд засудив на 20 лїт кримiналу в кайданах, здоймлено в торжественний спосіб сьвященичє посьвященє. Прота Мілан Джурич був 40 лїт сьвящеником, але завсїгди з великою пристрастию мішав ся до всяких полiтичних справ. Вже раз в 1883-ім роцї був він засуджений за головну зраду, але тогди король его помилував. Тепер засудили его другий раз. В день его виключеня наказано ему убрати ся знову в свою сьвященичу одежу, котру мусїв був скинути, коли его відставили до арешту. Відтак привезли его під ескортою до церкви в крiпости. Тут убрали его перед престолом знову в церковні ризи, як колиб він мав правити

ли числити спадаючі зьвізди. В той спосіб начислили ми за $2^3/_4$ години 7651 спадаючих зьвізд, так, що пересїчно що секунди одна спадала, а наш каштелян за той час нарисував на карті дороги майже 80 найяснїйших метеорів.

Коли з'явище майже скінчило ся і небо зачало засувати ся хмарами, надійшов і наш директор вже в дуже веселім настрою. Він похвалив нас за нашу роботу а до мене сказав, що я міг би завтра обчислити дорогу, по котрій рій зьвізд ходить доокола сонця. Коли я ему сказав на то, що не умію, він мене висьміяв і сказав, що то дуже легка річ та показав мені в своїй книжці спосіб, яким то можна зробити. По тім ми розійшли ся. Але я ще тої самої ночи не міг забрати ся до тої роботи, бо треба було насамперед приготовити карти, котрі запрятав був наш каштелян. Розходило ся іменно о то, щоби вишукати то місце на небі, звідки сипали ся спадаючі зьвізди, або т. зв. лучеву точку. Щоби же кождий міг добре зрозуміти, що то єсть тота лучева точка, то треба ось що собі добре розважити.

Подумаймо собі, що стоїмо на отвертім поли, на шляху зелїзницї, котрим іде богато шин побіч себе в простій лінії кілька миль далеко. Єсть ніч і ми стоїмо посеред тих шин. В тім самім напрямі як ідуть шини і гублять ся в темноті, видимо перед собою якісь слабі сьвітла. Ті сьвітла стають щораз яснїйші, але здає ся, як би они не рушали ся з місця, аж поволи зачинають розступати сь. Тоті сьвітла, то лїхтарні на льокомотивах кількох поїздів, що рівночасно біжать до нас. Чим близше они до нас підходять, тим більше розходять ся від себе, хоч спершу були ніби збиті в одну точку. Наконець коли поїзди на право і ліво гонять попри нас, видимо як поволи щезають поза нами і сьвітла лїхтарень на льокомотивах і сьвітла у вікнах возів. Підчас коли давнїйше, як ще поїзди були далеко, всї ті сьвітла були збиті ніби в одну точку, розбігають ся они тепер дуже борзо з тої точки і видимо, як они біжать просто до нас у всіх напрямах, котрі всї виходять ніби з тої одної точки. Отсе дає нам зовсїм вірний образ з'явища спадаючих зьвізд. Шини то ніби лучі, котрі сходять ся десь далеко в одній точцї, з котрої виходили згадані сьвітла.

З того порівнаня видимо зараз, що спадаючі зьвізди летять дорогами рівнобіжними до себе, бо инакше годі би зрозуміти длячого би они вибігали з одної точки як проміне. З того видимо дальше, що скоро продовжимо взад дороги спадаючих зьвізд, то они всї зійдуть ся в однїй точцї, а та точка покаже нам то місце на небі, з котрого цїлий рій підходить до нас з простора сьвітового. Отже щоби можна робити якісь дальші обчисленя, треба передовсїм знати, де єсть тота лучева точка на небі.

Др. Маєр розповідає відтак дальше, як каштелян зьвіздарнї винайшов ту точку і як опісля він, др. Маєр, взяв ся обчисляти дорогу роя спадаючих зьвізд. Зразу ішло ему все дуже тупо, він не міг собі дати ради, не знав, чи добре числить чи ні, а порадити ся не мав кого, бо директора знов не було дома і годї було его відшукати. Аж третого дня удало ся дрови Маєрови дійти якось до ладу зі своїм рахунком і при тім добачив він, що дорога спадаючого дня 23 падолиста роя єсть тота сама, якою іде якась комета, що була записана в списї комет. Трохи урадований, трохи непевний себе пішов він з тим рахунком до свого учителя і директора зьвіздарнї. Клїнкерфіс кинув оком на рахунок, потакнув головою а відтак сказав, що і він зрана при снїданю так само обчислив ту дорогу і подав вже телеґрафічно звістку до одної з нїмецких ґазет. Він сказав дальше, що обчислена дорога єсть також тота сама, котрою іде доокола сонця славна комета Білї. Показало ся отже що межи спадаючими зьвіздами а кометами єсть якась тісна звязь і що погляди італїяньского астронома Скіяпареллї'го висказані ще в роках 1868 і 1869 були зовсїм оправдані.

Австрийский офіцир Біля (Biela) в Йосефштадтї відкрив був ще 28 лютого 1826 р. комету, названу опісля по его імени, котра потребувала $6^1/_3$ лїт, щоби раз оббічи доокола сонця. Коли тота комета в роцї 1845 вернула знову, розпала ся таки в очах астрономів на дві части. В 1852 р. видко було знову ще обі комети але від того часу комета Білї десь пропала, щезла і годї її вже відшукати — она розсипала ся по своїй дорозї. Скіяпареллї в своїй теориї вказував особливо на сю комету і заповів наперед, що в котрімсь роцї, котрий годї означити наперед, покаже ся під конець падолиста великий рій спадаючих зьвізд і потвердить его здогад. Так і стало ся, скорше, як Скіяпареллї того сподївав ся.

Але на тім не конець. Дня 30 падолиста — розповідає др. Маєр дальше — отворили ся знову мої двері, хоч перед тим нїкто до них не запукав і увійшов Клїнкерфіс та спитав мене відразу: Як гадаєте, де тепер обертає ся рій спадаючих зьвізд? Де би Ви шукали за ним на небі?

Я не знав, що на то сказати і мовчав.

Ну, таже то річ зовсїм проста — сказав мій учитель і нарисував кілька лїній на дверех полікерованих на біло. Той рисунок пояснив мені зараз цїлу справу, а щоби то і чи-

службу Божу, а відтак розпочала ся церемонія здойманя з него посьвящения. Церемонії тої довершив архімандрит в сослуженю других сьвященників і при участи хору питомців духовної семінариї Архімандрит мав також промову до засудженого, в котрій напоминав его, щоби в покорі зносив допуст Божий і жалував і каяв ся своєї провини. Відтак приступив архімандрит до Джурича і обтяв єму на перехрест трохи волося з голови і з бороди, вимавляючи при тім за кождий раз слово: „недостойний“ а хор семінаристів повтаряв се слово сьпівом. По тім став архімандрит здоймати з Джурича ризи за ризою і заедно повтаряв: „недостойний“. Наконець убрали Мілана Джурича в арештантску одежу і відвели знову під ескортою до кримiналу.

— **Конкурс.** Наукове Товариство імени Шевченка розписує отсим конкурс на манипулянта Товариства. Від кандидата вимагаеть ся докладного знаня руської і німецкої мови в слові і письмі і веденя бухгальтериї. Платня відповідно до умови. Поданя належить вносити на адресу Товариства (ул. Чарнецкого, Ч. 26) до кінця грудня 1899 р. За Виділ: *М. Грушевський*, голова. *В. Гнатюк* секретар.

Господарство, промисл і торговля.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних** оповіщує: І. З днем 1 грудня с. р. внесено слідуючі постанови: 1) Дозволене розпорядженем ц. к. міністерства зелїзниць з дня 13 липня 1896 ч. 474/III продовжене речинців достави (о один день для посилок поспішних і звірят, а о 2 дни для звичайних посилок товарових) на віденьскій зелїзници окружній, з нагоди перебудови двірця Відень — головний уряд митовий. 2) заведене по поводу перешкоди в руху, розпорядженем ц. к. міністерства з дня 1 жовтня 1899 ч. 15829 а від 2 жовтня с. р. обовязуюче тимчасове продовжене речиниця достави о 3 дни для звичайних посилок товарових, котрі перевозять ся на однім зі шляхів: Пенцінґ—Мал. Швехат—Нусдорф, Відень-дворець зелїз. північної — Відень-Головний уряд митовий — Мацляйндорф—Пенцінґ і Пенцінґ-Оттакрінґ — Гайлїґенштадт, Відень-Бріґіґенав, або на частковій простори тихже, або котрі надає ся або відбирає ся в одній зі стацій тих шляхів. Від 1 грудня с. р. обовязують проте на шляхах ц. к. зелїзниць державних, котрі посередничать в руху поміж двірцями віденьскими включно з віденьскою зелїзницею окружною і зелїзницею міскою виключно дозволені розпорядженями ц. к. міністерства торговлї з дня 2 липня 1887 ч. 13461 і з 19 жовтня 1893 ч. 52858, як також розпорядженем ц. к. міністерства зелїзниць з 1 липня 1898 ч. 19844 постійні продовженя речинців достави заміщені в розділі ц—XI льокальної тарифи товарової часть II зшитка 1.

II. З днем 1 січня 1900 буде отворена на ново стация Відень-головний дворець митовий для надавания і видавания посилок товарових, не підлягаючих контроли митовій.

Від сего дня підлягає рух товаровий у висше наведеній стациї слідуючим обмеженям.

А) Виключає ся надаванє і видаванє слїдуючих посилок поспішних і товарових.

а) артикули вибухові як також легко запальні, гризучі, смердячі і мерзкі, *б)* посилки в цїловозових наборах, як вуголь і кокс, дрова, материял деревляний і будовляний, каміне, цегла, шутер, земля, руди і тяжкі машини, *в)* живі звірята.

Б) Крім сего виключає ся від надаваня і видаваня яко посилки товарової трупи і поїзди всякого рода. Повисші обмеженя обовязують лиш о стілько, о скілько не розходить ся о посилки підлягаючі миту, котрі суть переказані ц. к. головному урядови митовому у Відни, або котрі по переведеню манїпуляциї митової, мають бути дальше висланї. О допущеню таких посилок митових рішають дотичні приписи митові.

Надаванє і видаванє посилок поспішних з виїмкою трупів і поїздів відбуває ся в маґазині ч. XIV. ц. к. головного уряду митового, а надаванє і видаванє трупів і поїздів яко посилок поспішних, як також посилок товарових в маючім ся від 1 січня 1900 отворити маґазині зелїзничім при улици: „Untere Viaductgasse“.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

— **Ціна збіжа у Львові** дня 19-го грудня: Пшениця 7·80 до 8·10 зр.; жито 6·10 до 6·50; овес 5·85 до 6·—; ячмінь пашний 5·— до 5·25; ячмінь броварний 6·25 до 7·—; горох до вареня 6·75 до 9·—; вика 4·40 до 4·80; сїмя льняне —·—до—·—; сїмя конопельне —·— до —·—; біб —·— до —·—; бобик 4·60 до 5·—; гречка 7·50 до 7.75; конюшина червона 50·— до 65·—; біла 30·— до 49·—; тимотка 15·— до 17·—; шведска —·— до —·—; кукурудза стара 6·— до 6·10; хміль —·— до —·—; ріпак 10·80 до 11·—

— **Ціна рогатої худоби** на віденьскім торзї. На торг д. 30 жовтня пригнано рогатої худоби призначеної на заріз 4466 штук, між тим з Галичини 465, з Буковини 76 штук. Ціна о $1^{1}/_{2}$ зр. висша. Галицкі тучені плачено: пріма 36 до 37 зр.; секунда 32 до 35 зр.; терция 29 до 31 зр. Воли з паші плачено по 22 до 29 зр. за 100 кільо живої ваги. Бугаї і корови по 24 до 35 зр., виїмково $36^{1}/_{2}$.

— **Ціна телят, безрог і овець на заріз:** На торг до Відня привезено дня 14 грудня 3373 штук телят, 1716 штук живих а 2721 штук патрошених безрог, 512 штук патрошених овець і 305 ягнят. За патрошені телята плачено по 38 до 44 кр., за живі — до — кр., за ліпші 44 до 52 кр.; за найліпші по 54 до 60 кр. — За молоді безроги 34 до 42 кр., за патрошені тяжкі 48 до 52 кр., за підсвинки 44 до 54 кр. За патрошені вівці 25 до 36 кр. за кільо. Пара ягнят по 6 до 12 зр. — Живі вівці плачено по 22 до 24, виїмково 25 кр. за кільо; бракові по 12 зр. до $14^{1}/_{2}$ за пару.

— **Ціна продуктів у Відни.** На торг від дня 12-го грудня до 15-го грудня привезено 150.000 штук яєць і около 1.000 кільо масла. Продавано: Найліпших 23 до 24 штук, пліхших 25 до 26 штук, з вапна 35 до 36 штук за 1 зр. Масло найліпше столове по 1 зр. 20 кр. до 1 зр. 35., масло з села по 1 зр. 10 кр. до 1 зр. 20 кр., звичайне масло торгове по 1 зр. до 1.10 зр.; сьвіжий сир по 20 до 24 кр. за кільо.

— **Ціна всїляких товарів:** Цукор: сирий loco Aussig платять $12·20^{1}/_{2}$ зр. прод. 12·25— зр. Рафінада І-а з Відня цїлим ваґоном платять $42·37^{1}/_{2}$ зр.; продають 42·50 зр. — Цукор в гранках І а платять $43·37^{1}/_{2}$ продають 43.50 зр.; II-а $43·12^{1}/_{2}$ до 43·25 зр. Цукор у великих головах моравский на — січень-лютий платять $13·25^{1}/_{2}$ продають 13·37 зр.; в малих головах 13·37 до 13·62. — Кава: Сантос з Триесту платять 45·—, продають 50·— зр. Сантос ординарна плат. 33·50, прод. 35·—зр.— Порторіко після сорти плат. 84·— прод. 110·— зр. Ява жовта, середна плат. 76.— прод. 120·— зр. — Коріне: Перець чорний з Триесту плат. 72·—; прод. 73·—зр.; перець білий плат. 110·—, прод, 111·— зр. Все за 100 кільо.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень, 20 грудня. Удержує ся поголоска, що наслідником ґр. Кляріґого має бути мін. Віттек.

Льондон 20 грудня. З початком січня мають відійти з Австралії нові войска до полудневої Африки.

Рим 20 грудня. Палата послів закрита до 31 січня. Сенат відложив свої засїданя до необмеженого часу.

За редакцию відповідає: Адам Краховецкий.

тателям стало ясно, то вернїм знову до тих поїздів на зелїзници, що женуть попри нас. Скоро они щезнуть поза нами, то сьвітла від них будуть на відворот як перед тим щораз більше збігати ся разом в одну точку, аж наконець з кількох зробить ся лиш одно, а відтак і оно щезне поволи на овиді. Ся друга точка буде очевидно лежати як-раз в противній стороні від тої, з котрої они перед тим виходили, від точка лучевої або розбіжної. При роях спадаючих зьвізд називаємо сю другу точку збіжною.

Отже в сїй другій точці мусів очевидно знаходити ся згаданий рій спадаючих зьвізд і може бути, що в сїй віддали виглядав вже лиш як би якась сьвітяча хмара. Та на жаль тої збіжної точки не було видко на нашій північній півкули. Клїнкерфіс зателеґрафував тогди чим скорше до Мадрасу, до Поґзона, директора тамошної зьвіздарні та попросив его, щоби він роздивив ся по небі, чи чого не добачить. Депеша відійшла 30 падолиста, а вже 2 грудня міг Поґзон розслідити дотичне місце і знайшов як раз в означеній єму стороні комету з досить довгою віхою. Аж до рана слідуючого дня посунула ся була тота комета досить значно дальше. Пізнїйше настала була непогода і комети вже не було видко. Отже то були тоті сьвітла, що на противнім кінци дороги ніби знову зійшли ся в купу і з тої віддалї виглядав рій спадаючих зьвізд як комета.

Послухаймож тепер, як описує то саме з'явище з 27 падолиста 1872 р. віденьский учений др. Паліса, один з тих, що то найбільше полюють на комети. Др. Паліса їздив того року по Німеччинї, щоби там оглядати уладжене тамошних зьвіздарень, а то в тій цїли, щоби відтак уладити як найліпше нову зьвіздарню у Відни на т. зв. турецкім шанци (Türkenschanze). Пізною осенью був він в Кіль а звідси вибрав ся до Боткамп маєтности Більово (von Bülow), котрий виставив був собі зьвіздарню, в котрій тогди робили спостереженя два німецкі учені Фоґель і Лозе (Lohse). Др. Паліса вибрав ся був туди возом і вже по дорозі побачив по части з'явище, котрого в такій величавости ніхто не сподївав ся. Він каже:

День був хмарний і мрачний. Але вечером небо вияснило ся, а що вже було добре стемнило ся, то я мимоволї став розглядати ся по небі. Аж ось виджу, що заблисла одна спадаюча зьвізда, неконче ясна, от як би зьвізда другої або третої величини. Незадовго по тім виджу другу і третю, подібну до першої. Та бо поволи зачинають спадати зьвізди щораз частїйше; не минає і секунда, щоби не упала яка зьвізда. За наконець зачинають они спадати так часто, що я аж за голову взяв ся, щоби зміркувати, чи то дійстно на яві, чи може то, що діє ся на небі, менї лиш снить ся.... Коли др. Паліса станув на місци, нові его знакомі не хотїли єму вірити, коли він їм розповів, що видів, бо небо тимчасом було захмарило ся, а оба згадані повисше учені не виділи перед тим нїчого. Пізнїйше однакож небо було прояснило ся і з'явище повторило ся знову, ще красше як перед тим. Подумайте собі — кажедр. Паліса — великий зливний дощ; кожда капля дощу, то одна спадаюча зьвізда, що суне ся по небі і лишає по собі ясну, сьвітячу смугу, а будете більше менше мати понятє як виглядало то з'явище.

(Дальше буде).

ІНСЕРАТИ.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).